

množi bavili s tem vprašanjem in so mi, posebno pa se priprosto ljudstvo, pripisovali vsaki izpremembi najrazličnejše zmožnosti. Se v 18. stoletju je bilo to praznovanje tako razširjeno, da si nikoli ni upal začeti kakega posla, dokler ni poprej vprašal koledarja za svet. V tem stoletju sta začela učenjaka Reamur, zboljšatelj toplotometra, in Bouffon prepričevati ljudstvo, da ne more imeti spreminjanje meseca nikakega učinka, a zastoj. Verovale so je takrat vse mogoče, n. pr.: da ob škripcu zaklane živali imajo dosti boljše meso, ob tem času odstavljeni sličice postanejo najboljše molznice; varovalo se je pri pojemajočem mesu sejati, jajca se niso smela dati vahtiti in še nebroj drugih neumnosti. — Kdor nima nič denarja, ta se mora varovati, da mu mladi mesec ne pošlje v mošnjo, sicer bo prazna cel mesec. Svetla božična noč, svetle žitnice — temna božična noč, temne žitnice, to je zliko žita, da zatemišjo, ta izrek je še znan dandanes. Ovece se smejo striti samo pri pojemajočem mescu, matere so deklirale vedno samo ob tem času porezale lase; noben novorojenček se ne sme izpostaviti mescu, sicer ga ta izpuje in postane mesečen in še tisoče drugih neumnosti se je verovalo in se deloma še dandanes veruje.

Se več, verovalo se je pa in se se veruje v vpliv mesca na vreme. Celo koledar družbe sv. Mohorja prinaša nek ključ, kateri se je pa vedno, posebno na za zadnja leta, izkazal kot popolnoma lažnjiv. Kaj pa prinašajo različne pratike to je gorostasno in naravnost nemogoče se nam zdi, da se še v 20. stoletju najdejo ljudje, ki to verujejo. Pratikar mora samo paziti, da točo prevečkrat ne nariše, kajti tako pratiko bi težko razprodal, druga znamenja pa lahko po svoji volji postavlja. Že Reamur je v 18. stoletju tožil, da bi se moralo take pratikarje in knjigotroze kaznovati kakor vsake druge goljufe.

Zvezdarna v Greenwichu pri Londonu je v letih 1840 do 1847 natanko pazila, če ima spreminjanje meseca kak malenkosten vpliv na vreme. Kopec vsega je dognala, da spreminjanje meseca ne vpliva popolnoma nič in eforeta vera popolnoma prazna. Učenjak in zvezdoslovec Eisenlohr je nato pričel ogromno delo in je preiskal, koliko je resnice na raznih vremenskih proročanjih. Po dolgoletnem opazovanju in proučevanju vseh nahajajočih se vremenskih zapiskih je dognal, da izmed tih slučajeve zadene to proročanje največ 52krat. Nekaj je pač gotovo, če ne gre dež, je pa levo vreme. Kaj naj bi vendar vplivala izžarjena mesečna obla, ki se leno preniče krog zemlje, saj je od nas oddaljena 36.000 km. Tudi odbijajoča svetloba vpliva na rastline tako malo, da se je to komaj dokazalo z natančnimi poskusi. Toplote seveda nima nobene, to je primerjaje toliko, kakor bi se kdo hotel greti pri plamenu vžigalnice na 100 korakov razdalje.

Mesec spreminja se na celi zemlji, enako, naenkrat menja povsod svoja obliča, vendar se premenjajoč zgodi da v Mariboru dežuje, v Zagrebu pa solnce sije ali narobe, tu so malivi toča, tam vroče, jasno nebo, le malokdaj dežuje čez večji del zemeljskega obla. In vendar bi moral mesec vplivati vsepovsod. Koliko škode imajo kmetovalci, ki čakajo pri setvi na spreminjanje mesca, pa pričakajo slabo vreme, ki jim setvo pravočasno onemogoči.

Kmetovalci, otresimo se tega praznovanja in zavrzimo to staro neumnost, naj nam bo mesec občudovanja vredne božje stvarstvo, nikakor pa ne bredmet vraž. Opazujmo sami in dognaj bomo, da mesec nima prav nobene vpliva. Na veleposestvih in drugih praktičnih kmetijah se mesec ne jemlje nikdar v poštev in vendar imajo tam najlepše uspehe. Vera v moč mesca je nespametna in zadnji čas, da se je otresemo, ako hočemo, da bo naš stan res procvital.

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Naša narodna skupščina je sprejela trgovinsko pogodbo z Nemčijo in se je bavila na zadnjih sejah z interpelacijami poslanecem, na katere so odgovarjali posamezni ministri. Odgovori ministrov

niso bili točni. Posebno ministru Pucelju je bilo mučno, ko so ga dregali zemljoradniki radi prodaje nemške živine, kakor poročamo na uvodnem mestu. V sedanji vladi so se puntali gg. muslimani. Oba turška ministra sta podala ostavko, a je Turke zopet pomiril in pridobil za vlado Pašič z novim, papirnati obljubami. Turki bodo zopet v vladi, samo dosedanja telesno precej šibka ministra bodo zamenjali z zdravejšima. Narodna skupščina je sedaj odgodena do 16. t. m., pač pa so na delu posamezni odbori in odseki, v katerih pridno delajo naši poslanci. Finančni odbor zahteva, da se znižajo dnevnice posameznim ministrom ter ministrskemu predsedniku. Bogzna, če se bodo pustili ministri — prikrajsiti glede plače.

Reka. Predsednika reške samostojne države so napadli pri povratku iz konstituantne z bombo.

Italija. Bonomijeva vlada je odstopila Praviho, da je vzrok odstopa preprjazno razmerje med vlado in Vatikanom ob priliki smrti Benedikta XV. Novo vlado bo sestavil predsednik zbornice de Nicola.

Madžarska vlada namerava dne 16. t. m. razpustiti parlament in usiliti volilni zakon.

Čehoslovaška. Po celi državi je izbruhnila splošna stavka rudarjev. Vlada posreduje med stavkarji in lastniki rudnikov, da se zvišajo rutarjem plače v razmerju s sedanjo veliko dragino.

Nemčija. V Nemčiji so stavkali zadnje dni železničarji v severnih delih države. Vsled stavke je največ trpel Berlin. Vlada in stavkarji so se med seboj že pobotali, a so v tej stavki podlegli železničarji.

Avstrija dobi od Čehoslovaške posojilo 500 milijonov. Kot pred-ujem dobi Avstrija 100 milijonov čehoslovaških kron.

Rusija. Po Rusiji se vedno divja lakota. Rusija se bo udeležila z 5 zasvojniki konferenca v Genovi, kjer bodo razpravljali o gospodarski obnovi Evrope.

Pogreb starega in izvolitev novega papeža.

Takoj po smrti so truplo rajnega papeža Benedikta XV. blagega spomina položili najpoprej v takozvani velikanski in krasni prestolni dvorani v Vatikanu. Truplo je stražilo 6 gardistov vatikanske plemiške garde. Odtod so v ponedeljek, dne 23. januarja, prenesli truplo v baziliko sv. Petra Tistega dne so razni, v Rimu se nahajajoči in tjakaj došli duhovniki začeli brati maše že ob 2. uri zjutraj in sicer v kapelici poleg prestolne dvorane. Nekako proti pol 9. uri so začeli prihajati v Vatikan kardinali, patriarhi, nadškofje, škofje in drugi cerkveni dostojanstveniki, člani diplomatskega zbora rimski plemenitaši in še druge odlične osebe. Kardinali so bili oblečeni kot v znak žalovanja v črne talarje z vijoličastim pasom.

Na delu spreveda, ki je krenil iz prestolne dvorane, je korakal oddelek papeževе garde, za njim oddelek papeževе orožništva, zopet dva oddelka papeževе garde oficirji ter poveljniki papeževе vojaštva, zatem nosilci častni komorniki, trije nosilci papeževе prestola, na katerem prinašajo papeža iz vatikanske palače v baziliko sv. Petra z voščeniimi bakljami; generalni štab plemiške garde, na silnica s papeževim truplom, katero so nosili takozvani „sediarji.“ Za nosilce so pa stopali pokojnikovi sorodniki, kardinali in druge odlične osebe. V Klementinski dvorani je švicarska garda izkazala zadnjo čast v predvratju bazilike sv. Petra je bilo pokojnikovo truplo prvokrat blagoslovljeno. Odtod so prenesli truplo v kapelico sv. zakramenta, položili na velik oter, kamor je imelo vedno ljudstvo dostop. Ogromne množice ljudstva so prišle se pokloniti umrlemu poglavarju katoliške cerkve. Ode so stražili štirje gardisti v rdečih uniformah. Oter je bil pokrit z rdečimi preprogami. Mrlič je ležal v popolni papeževi opravi z mitro, z rdečimi rokavicami na rokah. Okoli otera je bilo 16 velikih svečnikov z gorečimi bakljami iz voska.

Truplo mrličevu se je začelo kmalu razkrajati, ker je pokojnik odredil, da mu trupla ne smejo balzamirati — vsled česar je bil pogreb določen že na četrtek, dne 26. jan. t. l. Ta dan so baziliko sv. Petra zaprli ob 41. uri popoldne. Dve uri pozneje so se zbrali v žakristiji duhovščina in seminar sv. Petra nakar so vstopili v cerkev. Čuvši bazilike v črni uniformi s svojimi palicami so nosili voščene baklje. Sprevod se je ustavil pred oltarjem: „della Cattedra“, kjer so bili zbrani kardinali, nadškofje, škofje in vaiki drugih povabljenec. Nosilci so nosili papeževu truplo iz kapela sv. zakramenta pred oltar, kjer je bilo položeno na oter. Na obeh straneh nosilce je visel veliki papeški klobuk iz rdečega baržuna. Ta dva papeževa klobuka pomenita, dvojno papeževu odtasi: duhovno in svetno. Nosilci v svečani uniformi iz rdečega damasta z vijoličastimi plašči, rdeče obrobljenimi belemi rokavicami ter gardisti so stopali ob nosilcih, za nosilce so pa korakali vatikanski dostojanstveniki, nadškofje, škofje in drugi visoki cerkveni dostojanstveniki. Truplo so položili na oter, nad katerim se je nahajala velikanska papeževa trobrodna krona ali „tiara.“ Zopet je bilo tukaj truplo in vse tri krste blagoslovljene. Notranja krsta je iz cipresovega lesa, na pokrovu pa križ iz orehovega lesa, druga krsta, težka 400 kg, je iz svinca, tretja krsta je pa iz hrastovega lesa. Po blagoslovljenju so položili truplo v krste, pokrili pokojnikov obraz z dvema pajčolanoma iz bele in zlate vezanine, k nogam so bili položeni trije mošnjčki, v katerih so bili zopet trije mošnjčki, v teh zlate, srebrne in bronaste svetinje, ki so bile kovane za časa pokojnikovega papeževanja. V krsto so tudi položili kovinasto cev, v kateri je bil na pergament napisan životois umrlega papeža.

Ko je bila se prečitana uradna lista o papeževi smrti, so kardinali drug za drugim poljubili zlati križec na čevljih pokojnika. Nato so krste zaprli in krsto pri papeževem oltarju spustili v grobnico, katero so zaprli z opezo.

Takoj po papeževi smrti so započeli njegovo delovno sobo, katero bodo odprli šele tedaj, ko bo izvoljen novi papež.

Tako je torej izročeno k večnemu počitku eden največjih poglavarjev katoliške cerkve, katerega ji je naklonila v težavnih časih svetovne vojske — sama previdnost božja.

Novi papež Pij XI. Po smrti papeža Benedikta XV. se je v Rimu na Svečnico zbralo iz vseh delov sveta 53 kardinalov, da si izvolijo iz svoje sredine papeža kot vidnega poglavarja katoliške cerkve. Volitve, ki so se pričele dne 3. t. m., so se ponavljale — vsak dan, toda ker je treba za izvolitev papeža dvetretinsko večino oddanih glasov vseh v Vatikanu navzočih kardinalov, so bile vselej brezuspešne. Šele v ponedeljek, dne 6. februarja, ob 1. uri popoldne, je naznanil beli oblak dima, ki se je dvignil iz dimnika na Sikstinski kapeli, da je bil izvoljen za poglavarja katoliške cerkve milanski nadškof in kardinal Ahilles Ratti. Takoj po končani volitvi so novoizvoljenega papeža preoblekli v belo papeško obleko, z belo čepico in široko štolo. V spremstvu vseh kardinalov se je novoizvoljeni papež podal na zunanjo ložijo, kjer je na trgu sv. Petra na tisoče zbrani ljudski množici podelil prvi blagoslov kot papež. Množica je novega papeža burno pozdravljala. Papeževa garda in kr. italijansko vojaštvo mu je pa izkazalo — najvišjo čast. Papež Pij XI. je bil rojen leta 1857 v kraju Desio v milanski nadškofiji severno nad Milanom. Je znan kot odličen zgodovinar in učenjak. V slavnostni milanski knjižnici je deloval mnogo let. Leta 1918 je bil poslan na Poljsko kot vizitator apostolski, leta 1919 je bil imenovan za apostolskega nuncija za Poljsko, julija istega leta je dobil naslov nadškofa. Za kardinala in nadškofa v Milanu je bil imenovan meseca junija lanskega leta. V višjih krogih slovi kot zelo učen mož in izborni diplomat. Katoliška cerkev je torej dobila novega poglavarja in na papežev prestol je previdnost božja posadila moža, ki nam je trden porok, da dobi v nem katoliški cerkev tistega modrega voditelja.

ki ga v teh težkih časih tako krvavo potrebuje. Dal Bog papežu Piju XI. kot „očetu vseh kristjanov“ slavno vladati v prospeh vsega krščanstva, da se nekoč zopet vsi kristjani združijo v okrilju ene vesolne — kat. cerkve! Novi papež bo kronan v nedeljo v cerkvi sv. Petra.

Iz slabostojne politike.

Pucelj na volovskem koncertu. V petek ob priliki volovskega koncerta v parlamentu v Beogradu je minister Pucelj bil zelo nervozen. Bledota mu je bila razlita po obrazu, glas se mu je tresel, da je komaj prečital, kar je pred njim napisano ležalo na papirju. V njegovem velikem strahu pred nemškimi kravami in voli sta mu prišla na pomoč verna druga Mermolja in Rajar, ki sta tolažila in hrabrila. — Tako obrabren se je polem zagnal ne proti nemškim volom, ampak proti naši stranki. Stranka je svoje mnenje o tej zadevi že izjavila v parlamentu, zgovorila bo pa o tem še nadalje javnost.

Nobenih novih davkov več! To je bila naša prva zahteva, druga pa je bila, izenačenje davkov se mora izvesti. Obe naši zahtevi, ki sta bili sprejeti, se tudi uresničujeta. Navedeno laž beleži predzadnji „Kmetijski list“. Vsa davkoplačevalca ve, da prihajajo iz Beograda vedno novi davki. Vseh vrst novih davkov, katerih vpeljavo je sopolpisal glavni samostojni Gubec, minister Pucelj, ne poznajo niti davčni uradniki, kaj še la bolj neuki davkoplačevalci. Nobenih novih davkov več, kliče „Kmet. list“, ko ve, da jih že imamo ravno po zašlugi in izdajstvu samostojnih poslancev preko glave. Izenačenje davkov je po „Kmetijskem listu“ zasluga samostojnih. Da, da davki so izenačeni a samo kot obljuba za samostojne koritarje, v istini pa je drugače, kakor smo že izkazali v številkah in je sam finančni minister priznal v zbornici, katere pokrajine so plačale največ davkov in je med temi Slovenija skoro na prvem mestu.

Nova polomija slabostojnežev. Slabostojni so pri Sv. Juriju ob Pesnici nedavno temeljito pogoreli. Priredili so pri mesariu Bračko politično zborovanje, katerega se je udeležilo mnogo naših zavednih mož. S svojim ostrim in odločnim nastopom so preprečili tajniku Samostojne, nekemu Brusu, govor. Nobena pomirjevalna beseda ni pomagala; naši ljudje so sili besedčenja samostojnih hujskačev in nočejo o žepni politiki ničesar več slišati. Gostilniški prostori so bili polni, govornik pa ni prišel do besede. Tako so zavedni možje na odločen, sicer pa nesurov način zavrnili hujskanje slabostojnih prvakov. Slabostojne trdnjave se rušijo, to je neovrgljivo dejstvo. Ljudstvo je izpregledalo in se ne da več farbati.

Drofenikova polomija v Mozirju. Samostojni poslanec Drofenik je imel pri nas dne 5. svečana shod. Zbralo se je mnogo poslušalcev, posebno kmetov, tudi iz Nazarja in Rečice. Bil so skoro sami naši somišljeniki. Takega shoda še pri nas nikdar ni bilo. Drofenik sploh ni mogel govoriti, kar bi bil rad. Naši možje so mu venomer ugovarjali in mu stavili pliko vprašanj, da že ni vedel kod kod ne kam. Pogosto se mu je hudo zareklo. Trdil je, da če bi bila avtonomija, bi bilo treba ob Šotli plačevati carino, da so škofje bili zoper povišanje plač duhovnikom in druge take reči. — Kmet ga ni zagovarjal prav nobeden, ampak le Miklavc ali Kraherl, ki je vedno pravil, da ni olikano motiti govornika, ker je pozabil, da bi bil sam zadnji moral skoraj v luknjno, ker se je obnašal nedostojno pri sodišču. Potem se je potegoval za Samostojno Matija Goričar, ki se dela ljudem prav sladkega, pa se ga je treba v politiki varovati; zadnji pomagač je bil Trogarjev Jože, katerega ne sme nikjer manjkati. Torej sami tržani, noben kmet. Ta shod nam je mnogo koristil. Ljudstva pa naj si enkrat za vselej zapomni, da ni verjeti praznim obljubam, in da je edino Slovenska ljudska stranka prva stranka.

Muhe lovijo na sladkor. Zavodenski trgovec in krčmar Martia Ročnik daje svojim samostojnim pristavešom do 5 kg sladkorja pri kg štiri kroze etneje z opombo, to je samo za